

STANOWISKO nr 18
KONWENTU MARSZAŁKÓW WOJEWÓDZTW RP
z dnia 14.04.2016r.

w sprawie wdrożenia programu „Rodzina 500 plus”

W dniu 11 lutego 2016 r. Sejm przyjął ustawę o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz. U. z 2016 r. poz. 195), w której wskazuje się szeroki zakres obowiązków marszałka województwa jako organu uczestniczącego w procesie ustalania prawa do świadczeń wychowawczych w ramach programu rządowego „Rodzina 500 plus”.

Zgodnie z brzmieniem art. 11 oraz art. 16 ww. ustawy, w sytuacji, gdy osoba uprawniona do otrzymania świadczenia lub członek rodziny tej osoby przebywa poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej w państwie, w którym mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, do obowiązków marszałka należeć będzie m.in.:

1. pełnienie funkcji instytucji właściwej w związku z udziałem Polski w koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego;
2. wydawanie decyzji w sprawach świadczenia wychowawczego realizowanego w związku z koordynacją systemów zabezpieczenia społecznego.

Obowiązki te obejmować będą w szczególności prowadzenie całościowego postępowania, w tym ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego, ustalanie i dochodzenie zwrotu nienależnie pobranych świadczeń. Uwzględnia to wymianę danych z innymi podmiotami zagranicznymi w celu ustalenia, czy w danej sytuacji mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego.

Z informacji uzyskanych w dniu 4 marca 2016 r. na spotkaniu zorganizowanym przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z przedstawicielami marszałków województw wynika, iż w Budżecie Państwa nie zostały zarezerwowane środki finansowe na uruchomienie nowego zadania, m.in. z powodu trudności w oszacowaniu liczby spraw, które będą podlegać marszałkom województw.

Ponadto część marszałków województw otrzymała negatywną odpowiedź od wojewodów na złożone wnioski o przyznanie dotacji celowej na realizację Programu Rodzina 500 plus, a część województw nie otrzymała żadnej odpowiedzi w tej sprawie.

Konwent Marszałków Województw RP z niepokojem przyjmuje takie stanowisko Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, dostrzegając jednocześnie liczne zagrożenia uniemożliwiające sprawne wdrożenie programu „Rodzina 500 plus” na poziomie samorządów województw. Biorąc pod uwagę wysokość i charakter nowego świadczenia, należy założyć, iż wszystkie rodziny, które w chwili obecnej objęte są koordynacją systemów zabezpieczenia społecznego, wnioskować będą o jego przyznanie. W sprawach, w których będą miały zastosowanie przepisy o koordynacji systemów

zabezpieczenia społecznego konieczne będzie złożenie wniosku o ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego również na pierwsze dziecko, niezależnie od dochodu rodziny. Wynika to z procedur stosowanych pomiędzy instytucjami zagranicznymi, zgodnie z którymi strona ma obowiązek dostarczyć dokument potwierdzający uprawnienia, bądź też brak uprawnień do świadczeń na terenie Polski na każde dziecko. Ponadto z uwagi na fakt, że prawo do świadczenia wychowawczego na drugie i kolejne dziecko nie jest uzależnione od kryterium dochodowego, o świadczenia wychowawcze będą się również ubiegały nowe rodziny, które dotychczas nie składały wniosków o ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych ze względu na przekroczenie kryterium dochodowego. Z uwagi na powyższe należy przyjąć, iż w każdym województwie wpłynie do rozpatrzenia przez marszałków od kilku do kilkunastu tysięcy wniosków o ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego.

Rozwiązaniem problemu finansowania nowego zadania nie może być również ewentualny pomysł pokrycia kosztów dotacji dla samorządów województw w obszarze świadczenia wychowawczego, ze środków finansowych przyznanych wcześniej jako dotacja na realizację zadania z zakresu świadczeń rodzinnych, poprzez jej obniżenie i przeniesienie do działu, z którego ma być finansowana realizacja zadań na gruncie ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci. Takie działanie, oprócz realnego zagrożenia realizacji nowego zadania z uwagi na jego niedofinansowanie, rodziłoby dodatkowo zagrożenie niezrealizowania kolejnego zadania zleconego z zakresu administracji rządowej, tj. zadania w obszarze świadczeń rodzinnych.

Brak dodatkowych środków nie pozwoli na podjęcie stosownych działań oraz uruchomienie niezbędnych zasobów, pozwalających na przygotowanie się do realizacji tak dużego oraz ważnego zadania. Dodatkowo może pojawić się zagrożenie dla terminowości załatwiania tych spraw. Sytuacja taka może spowodować dyskryminację części obywateli ze względu na fakt przebywania jednego z członków rodziny poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej, do czego nie można dopuścić.

Mając na uwadze dobro wszystkich obywateli, których obejmie program „Rodzina 500 plus” wnioskuję o uruchomienie procedur mających na celu przekazanie samorządom wojewódzkim środków na realizację tego programu.

Przewodniczący
Konwentu Marszałków Województw RP

Wojciech Saługa